

Obsah

Předmluva autora	7
Předmluva poslanců Evropského parlamentu	9
1. Historický vývoj a přehled měnových unií	11
1.1 Nejznámější měnové unie v historii	14
1.1.1 Latinská měnová unie	14
1.1.2 Skandinávská měnová unie	14
1.1.3 Belgicko-lucemburská ekonomická unie	14
1.2 Existující měnové unie	15
1.2.1 Východní karibská měnová zóna	15
1.2.2 Západní africké ekonomické a monetární společenství	15
1.2.3 Centrální africké ekonomické a monetární společenství	16
1.2.4 Evropská měnová a hospodářská unie	17
2. Evropská měnová a hospodářská unie (EMU)	19
2.1 Historické souvislosti vzniku hospodářské a měnové unie	21
2.2 Teoretická východiska hospodářské a měnové unie, právní základ	24
3. Politika hospodářské soutěže a politika v oblasti finančních služeb	27
3.1 Politika hospodářské soutěže	29
3.1.1 Právní základ	29
3.1.2 Nástroje politiky hospodářské soutěže	29
3.2 Politika v oblasti finančních služeb	29
3.2.1 Historie integrace finančního trhu v EU	30
3.2.2 Právní základ	30
3.2.3 Klíčové právní předpisy týkající se finančních služeb v EU	30
4. Instituce Evropské hospodářské a měnové unie	35
4.1 Evropská centrální banka	37
4.1.1 Vztah ECB směrem k občanům a podnikům v eurozóně	39
4.2 Evropský systém centrálních bank (ESCB) a Eurosystem	41
4.3 Hospodářský a finanční výbor	42
4.4 Rada pro hospodářské a finanční věci (Ecofin)	43
4.5 Euroskupina	43
5. Regulace a dohled	45
5.1 Regulace	47
5.2 Dohled nad bankami	49
5.3 Basilejské dohody	51
5.3.1 Implementace konečných reforem Basel III	53
5.3.2 Pokrok ve vytváření unie kapitálových trhů	54
5.3.3 Rozvoj regulace kryptoaktiv a stablecoinů	54
5.3.4 Zpřísnění regulatorního rámce pro nebankovní subjekty	55
5.3.5 Příspěvky k politickým diskuzím EU a finanční regulaci o změně klimatu	55
5.4 Nástroje makrobezpečnostní politiky v regulatorní praxi EU	55
5.4.1 Proticyklická kapitálová rezerva	56
5.4.2 Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika	59
5.4.3 Bezpečnostní kapitálová rezerva	59
5.5 Makrobezpečnostní politika Evropské centrální banky	60
5.5.1 Makrobezpečnostní politika ECB během pandemie	60

5.5.2	Spolupráce s Evropskou radou pro systémová rizika	61
5.6	Mikrobezpečnostní činnost Evropské centrální banky	62
6.	Bankovní unie	65
6.1	Jednotný mechanismus dohledu (SSM)	69
6.2	Jednotný mechanismus pro řešení krizí (SRM)	73
6.3	Evropský systém pojištění vkladů (EDIS)	74
6.4	Problematika vstupu členských zemí do bankovní unie a eurozóny	75
7.	Nové výzvy v hospodářské a měnové unii	77
7.1	Digitální euro	79
7.2	Aspekty změny klimatu začleněné do operací měnové politiky ECB	81
8.	Makroekonomická nerovnováha zemí EU	87
8.1	Vládní dluh	89
8.1.1	Finanční krize po roce 2008	90
8.2	Situace po roce 2020 v zemích Evropské unie	94
8.3	Makroekonomické ukazatele v eurozóně	96
8.3.1	Poměr veřejného dluhu k HDP	96
8.3.2	Poměr schodku (-) či přebytku (+) veřejných financí k HDP	97
9.	Daňová politika EU	99
9.1	Harmonizace přímých daní	101
9.2	Platné směrnice, úmluvy a doporučení na úrovni EU v oblasti přímého zdanění	102
9.2.1	Společný systém zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států Evropské unie	102
9.2.2	Zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi	103
9.2.3	Mechanismy řešení daňových sporů	103
9.2.4	Boj proti vyhýbání se daňovým povinnostem	103
9.2.5	Zamezení dvojího zdanění (arbitráž)	103
9.2.6	Agresivní daňové plánování	103
9.3	Harmonizace nepřímých daní	104
9.3.1	Daň z přidané hodnoty (DPH)	104
9.3.2	Sazby DPH	105
9.3.3	Aktuální vývoj	105
9.3.4	Spotřební daně z alkoholu, tabáku a energie	106
9.4	Podvýbor pro daňové záležitosti (FISC) v Evropském parlamentu	107
10.	Česká republika vs. euro	109
10.1	Studie dopadů účasti nebo neúčasti v bankovní unii	113
11.	Analýza makroekonomických ukazatelů v zemích HMU	121
11.1	Hrubý domácí produkt (HDP)	123
11.2	Inflace	125
11.2.1	Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)	125
11.2.2	Čistá investiční pozice vůči zahraničí (IIP)	128
11.2.3	Veřejný dluh v zemích Evropské unie	130
11.2.4	Komparace poměru vládního dluhu k HDP vybraných zemí	131
11.2.5	Koncentrace bankovního trhu	133
12.	Analýza bankovních ukazatelů a indikátorů rizika v zemích HMU	139
	Použité zdroje	153